

7. Ігнатюк О.А. Компетентнісний підхід в організації підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії» усіх спеціальностей технічного університету до педагогічної діяльності. Компетентнісний підхід в освіті та професійній діяльності: Всеукраїнська наук.-прак. конф.: 14-20 квітня 2018 р.: матеріали. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2018. С. 74-76.

Кінащук А. В.

Теорія та практика перекладу: досвід викладання за кордоном

Національний університет водного господарства та природокористування, Рівне

На сучасному етапі лінгвістичного й економічного поступу суспільства дедалі частіш у поле зору науковців потрапляє питання про актуальність поняття перекладу, а надто в умовах глобалізації та прогресивного розвитку інформаційних технологій. У своїх розвідках дослідники намагаються визначити важливість застосування штучного інтелекту у процесі викладання перекладу у закладах вищої освіти (Ю.Ванг), виокремити найбільш помічні методи перекладу спеціалізованих текстів, спеціальної дидактики наголошуючи на лінгвістичних компетенціях та теоретичній підготовці у процесі викладання перекладу (Т.Полякова, В.Самаріна), схарактеризувати доцільність використання перекладу у процесі вивчення іноземної мови у хорватських закладах вищої освіти (І.Барік), окреслити інституційний характер викладання перекладознавства у його кореляції із теорією та педагогічною практикою в Іспанії (М.Перез) та ін. Названі напрацювання авторів засвідчують неабияку актуальність досліджень на предмет вивчення особливостей викладання теорії та практики перекладу у закордонних закладах вищої освіти.

Мета розвідки – схарактеризувати дисципліну «Теорія та практика перекладу» в аспекті зарубіжного досвіду викладання.

Освітній досвід різних країн засвідчує доцільність тих чи тих підходів у викладанні перекладу залежно від умов, у яких вони задіяні та аудиторії, яка буде з ними працювати. До прикладу, Ю.Лю у своїх напрацюваннях наголошує на ефективності конструктивізму у процесі викладання перекладу в аспекті використання максимальної кількості практичних завдань, за допомогою яких здобувач освіти покращує свої перекладацькі здібності замість прослуховування лекційного матеріалу напередодні. Крім того, у китайських закладах вищої освіти ефективними є позааудиторна робота з текстами класичних статей, різні способи похвали, позитивного оцінювання, а також використання індивідуального досвіду, коли студенти навіть за умов відсутності теоретичних знань здатні працювати з мовами оригіналу та перекладу залежно від набутого практичного досвіду. При цьому Ю.Лю наголошує на важливості порівняння різних версій перекладу одного й того ж тексту: як відомими перекладачами, так і самими студентами, які зрештою і мають проаналізувати, оцінити, порівняти та унаслідувати кращу практику перекладу за наведеними стилями класиків або ж почати формувати власну [3].

До питання викладання перекладу звертаються і в університетах Саудівської Аравії (А.Мубарак), де за результатами опитування було визначено доцільність започаткування викладання курсу культури країни, мова якої вивчається, паралельно із теорією та практикою перекладу, позаяк вивчення тонкощів перекладу (культурного декодування) без повної мовної та культурної картин світу видається меншовартісним [5]. Ба більше, Р.Белл наголошує на важливості виконання таких вимог у процесі викладання перекладу, як-от: автентичність матеріалів для дискусійних завдань, де студенти мають змогу колективно, а від цього і більш критично підійти до аналізу дібраних відповідників під час перекладу тих чи тих лексичних

одиниць; тренування умінь перекладати упродовж тривалого проміжку часу та зосередження на формальних характеристиках мови будучи здібними підібрати декілька варіантів перекладу одного й того повідомлення із виокремленням найбільш унікального за стилем; обов'язковість навчальної практики [1]. До цього варто додати і обов'язкові умови ефективного навчання перекладу за С.Франком: інтерактивні високі очікування; підтримка активного навчання; наявність оцінювання та швидкого зворотного зв'язку [2].

Як стверджує М.Петро, в албанських закладах вищої освіти вимоги до підготовки фахівця у галузі перекладу охоплюють, крім названих вище, ще й такі: обов'язкове чергування перекладацької практики та теоретичних курсів з метою розвитку навичок перекладу та критичної компетентності; дібрані тексти повністю повинні відповідати рівневі знання мови кожного студента; ознайомлення із порівняльним перекладом; подолання викладачами особистих упереджень у процесі формування культурної свідомості перекладачів. Україн важливим є спочатку практичний і тільки вже опісля теоретичний підхід у процесі формування перекладацьких навичок: студенти виконують вправи з перекладу, після чого викладач роз'яснює теоретичну частину на прикладі вже виконаних вправ та на предмет пошуку помилок самими ж студентами в роботах один одного. Албанська практика викладання перекладу демонструє ефективність формування ґрунтовних навичок фахівця шляхом включення до підсумкового тесту після завершення курсу не лише письмової частини із завданням теоретичного та практичного характеру, а й усної, де є змога проаналізувати навички синхронного та послідовного перекладів. Досвід викладачів Албанії переконує, що відсутність міцної основи письма рідною мовою спричиняє відставання у вивченні основ перекладознавства будь-якою іншою мовою [6].

Особливості викладання перекладу у закладах вищої освіти в Іраку аналізує М.Мохамед, який стверджує, що варто звертати увагу не лише на об'єктивну (теоретичну) частину викладання, а й на суб'єктивну, де йдеться про інтуїтивний добір студентами найбільш еквівалентного варіанту у мові перекладу. Сам же теоретичний блок представлений підручниками тих авторів, які є громадянами Іраку. Крім того, процес перевірки виконаних завдань повинен супроводжуватися спеціальними запитаннями, які ставить викладач з метою стимулювання студентів до самостійного оцінювання власної роботи на предмет пошуку граматичних та лексичних неточностей [4].

Таким чином, досвід викладання теорії та практики перекладу у китайських, албанських, іракських закладах вищої освіти та університетах Саудівської Аравії засвідчує обов'язковість залучення автентичних матеріалів, індивідуального підходу до кожного здобувача освіти, допоміжних курсів для формування суміжних знань культури народу, мова якого вивчається, та удосконалення знань рідної мови як основи для формування подальших професійних навичок у галузі перекладу. Перспективи подальших розвідок вбачаємо і більш детальному аналізі європейського досвіду викладання теорії та практики перекладу у закладах вищої освіти у зіставному аспекті.

Література:

1. Bell R. Translation and translating: Theory and practice. Taylor & Francis. 1991. 278 p.
2. Frank C. Teaching and Learning Theory: Who Needs It? College Quarterly. 2005. Volume 8(2), No. 2. Pp.134-158.
3. Liu Y. How to improve the teaching of translation: a constructivist perspective. Advances in Social Science, Education and Humanities Research. Volume 180. 2018. Pp. 129-131.

4. Mohammed M. Teaching translation at the university level with reference to the Department of English, College of Languages, University of Baghdad: Difficulties and Remedies. Arab World English Journal. Volume 3, No. 4. 2019. Pp. 98-106.

5. Mubarak A. Exploring the Problems of Teaching Translation Theories and Practice at Saudi Universities: A Case Study of Jazan University in Saudi Arabia. English Linguistics Research. Vol. 6, No.1. 2017. Pp. 87-98.

6. Petro M. Issues in Teaching Translation. Mediterranean Journal of Social Sciences. Volume 3 (7). 2012. Pp. 89-92.

Краснопьоров П.В.

**Специфіка викладання іноземних мов у технічних вищих навчальних
закладах міста Харкова**

*Інститут Цивільної Авіації, Харківський Національний Університет
Повітряних Сил ім.І.Кожедуба, Харків*

Інновації в освіті полягають у створенні, упровадженні та поширенні новітніх ідей, підходів, прийомів і методів, технологій, які спрямовані на оновлення, модернізацію, трансформацію навчального процесу відповідно до вимог часу. Інформаційні технології стають невіддільним інструментом у сучасному процесі викладання та одним зі складників інноваційного підходу навчання студентів ЗВО загалом й іноземних мов зокрема.

Основними завданнями для викладача навчальних дисциплін «Іноземна мова» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням» є такі: забезпечення належного рівня підготовки студентів з іноземної мови відповідно до вимог державного освітнього стандарту; виховання та розвиток студентів засобами іноземної мови за допомогою наукової та організаційно-методичної роботи.